

บทความวิจัย

เรื่อง ข้อพิพาททางดินแดนระหว่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกับประเทศญี่ปุ่น: เกาะด็อกโด (Dokdo)”

โดย

น.ส.พิชญา พงศ์เต็มสุข

รหัสนักศึกษา 05520492

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพร ภู่งศ์พันธุ์

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2555

ชื่องานวิจัย “ข้อพิพาททางดินแดนระหว่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกับประเทศญี่ปุ่น:
เกาะด็อกโด (Dokdo)”

ผู้นำเสนอ นางสาวพิชญา พงศ์เต็มสุข

อาจารย์ที่ปรึกษาหัวข้อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพร ภูวงศ์พันธ์

ปีการศึกษา 2555

คำสำคัญ เกาะด็อกโด ข้อพิพาทเกาหลีใต้ญี่ปุ่น ความสัมพันธ์เกาหลีใต้ญี่ปุ่น

บทคัดย่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีและประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบันมีลักษณะแบบพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจหรือที่นักวิชาการบางท่านได้ให้คำนิยามความสัมพันธ์แบบนี้ว่าความร่วมมือเชิงการแข่งขัน (Competitive Cooperation) กล่าวคือในเบื้องต้นแล้วอาจมีความเคลือบแคลงใจต่อกันแต่เพื่อความเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาชาติในศตวรรษแห่งทุนนิยมนี้จำเป็นต้องสร้างมิตรภาพและความร่วมมือกันให้ได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ทำให้ทั้งสองประเทศเกิดความไม่สนิทใจต่อกัน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตและยังไม่ได้รับการแก้ไข หนึ่งในปัญหานั้นคือข้อพิพาททางดินแดนกรณีเกาะด็อกโด ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นความบาดหมางที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกรณีการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือเกาะด็อกโดของทั้งประเทศเกาหลีใต้และประเทศญี่ปุ่นมีผลมาจากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในช่วงศตวรรษที่ 19 และความต้องการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติบริเวณเกาะด็อกโดที่อาจสร้างรายได้อย่างมหาศาล อีกทั้งพรรคการเมืองของทั้งสองประเทศยังนำประเด็นข้อพิพาทเป็นเครื่องมือในการเรียกคะแนนนิยมจากประชาชนในประเทศของตนอีกด้วย

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีกับญี่ปุ่นก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นได้สร้างบาดแผลให้กับคาบสมุทรเกาหลีอย่างมาก ในช่วงค.ศ.1910-1945 คาบสมุทรเกาหลีถูกรุกรานภายใต้แนวคิดจักรวรรดินิยมของญี่ปุ่นทั้งด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงคาบสมุทรเกาหลีได้รับเอกราชตามคำประกาศแห่งไคโร¹ของพันธมิตรที่ได้ประชุมก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 จะยุติ แต่เหตุการณ์ดังกล่าวได้สร้างความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทำให้คาบสมุทรเกาหลีถูกแบ่งแยกโดยประเทศมหาอำนาจที่มีความคิดต่างชั่วคราวการปกครองเป็น สาธารณรัฐเกาหลีหรือเกาหลีใต้ภายใต้แนวคิดเสรีประชาธิปไตยของสหรัฐอเมริกา และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีหรือเกาหลีเหนือภายใต้แนวคิดคอมมิวนิสต์ของอดีตสหภาพโซเวียต ความขัดแย้งนี้ก่อให้เกิดสงครามตัวแทนที่นำความหายนะมาให้กับคาบสมุทรเกาหลีอีกครั้ง ประชากรเกาหลีต้องสู้รบกันเองทำให้ชาวเกาหลีใต้และเกาหลีเหนือเสียชีวิตประมาณ 400,000 คน ถือได้ว่าสงครามเกาหลีเป็นสงครามสำคัญครั้งแรกในช่วงศตวรรษที่ 20 ซึ่งเกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติเพียง 5 ปีเท่านั้น² หลังสงครามเกาหลียุติลงเกาหลีใต้ต้องใช้เวลาฟื้นฟูประเทศโดยได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาและเริ่มมีแนวคิดฟื้นฟูความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นโดยรัฐบาล ปัก จุง ฮี แต่แนวคิดนี้ถูกต่อต้านโดยกลุ่มอนุรักษนิยมในเกาหลีใต้ที่ยกเอาประเด็นความบาดหมางทางประวัติศาสตร์มาโต้แย้ง แต่ในที่สุดแล้วภายใต้รัฐบาล ปัก จุง ฮี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับญี่ปุ่นก็ประสบความสำเร็จในปีค.ศ.1965

แม้ปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีใต้และญี่ปุ่นเป็นไปด้วยดี แต่ภายใต้ทำที่ดังกล่าวยังคงมีความขัดแย้งระหว่างกันอยู่โดยเฉพาะปัญหาที่เคยมีมาตั้งแต่อดีตและยังคงไม่ได้รับการแก้ไข เช่นปัญหาที่ญี่ปุ่นควรกล่าวขอโทษอย่างเป็นทางการในฐานะที่ญี่ปุ่นเคยรุกรานและก่อความรุนแรงในคาบสมุทรเกาหลีช่วงก่อนสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และหนึ่งในปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้คือ กรณีพิพาททางดินแดนเกาะด็อกโด ตามที่ชาวเกาหลีเรียก หรือเกาะทาเคชิมามาตามที่ชาวญี่ปุ่นเรียก หรือลีอังกอร์ทเมื่อเรียกแบบเป็นการไม่เข้าข้างฝ่ายใด ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งขึ้นโดยลูกเรือลีอังกอร์ท เรือล่าปลาวาฬของประเทศฝรั่งเศสที่เดินทางเข้าพบเกาะนี้โดยบังเอิญและบันทึกไว้ในแผนที่เมื่อปี ค.ศ.1849

¹ ประกาศ ณ นครไคโร เมืองหลวงของอียิปต์เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม ค.ศ.1943

² ฐนุ แก้วโอกาส, สงครามแห่งศตวรรษที่20 (กรุงเทพฯ: สอจิก, มปป.), 276.

เกาหลีใต้ได้อ้างสิทธิเหนือเกาะด็อกโดที่ตั้งอยู่ระหว่างประเทศทั้งสอง โดยเกาหลีใต้อ้างว่าได้รับสิทธิครอบครองเกาะนี้ตั้งแต่ปี ค.ศ.1945 เมื่อได้รับเอกราชคืนจากญี่ปุ่น ปัญหานี้รุนแรงและเป็นประเด็นที่ถูกพูดถึงมากขึ้น โดยเกาหลีใต้ปลุกระดมชาวเกาหลีที่อยู่ทั้งในประเทศและต่างประเทศผ่านทางสื่อและอินเทอร์เน็ต เพื่อแสดงจุดยืนที่จะปกป้องเกาะด็อกโดที่อ้างว่าสมควรจะเป็นของประเทศ เกาหลีใต้ ในขณะที่ญี่ปุ่นก็มีการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิการครอบครองเช่นกัน โดยในปี 2005 ที่มีการเฉลิมฉลองครบรอบ 40 ปีของความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศ ผู้ว่าราชการจังหวัดมิยะเนะได้ประกาศว่าวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ของทุกปี เป็นวันทาเคชิม่า(Takeshima day) สร้างความไม่พอใจให้กับชาวเกาหลีได้อย่างยิ่ง

เมื่อพิจารณาจากลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เกาะด็อกโดนั้นตั้งอยู่ในทะเลตะวันออก(East Sea) ตามที่เกาหลีใต้เรียก หรือทะเลญี่ปุ่น(Sea of Japan) ตามที่ญี่ปุ่นเรียก อยู่ห่างจากเกาะอุลลึงโด(Ullungdo) ของเกาหลีใต้ไปทางตะวันออกเฉียงประมาณ 50 ไมล์ทะเล และห่างจากหมู่เกาะโอคิ(Oki)ของญี่ปุ่นไปทางตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 90 ไมล์ทะเล ทั้งนี้ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทางทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea : UNCLOS, 1982) ซึ่งว่าด้วยการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone : EEZ) ระหว่างรัฐที่มีชายฝั่งทะเลตรงข้ามหรือประชิดกัน กำหนดให้ทุกประเทศที่มีอาณาเขตติดทะเลมีเขตเศรษฐกิจจำเพาะห่างจากชายฝั่งทะเลไม่เกิน 200 ไมล์ทะเล แต่เนื่องจากระหว่างชายฝั่งตะวันออกของเกาหลีใต้กับชายฝั่งตะวันตกของญี่ปุ่นกว้างไม่ถึง 400 ไมล์ทะเล ส่งผลให้เขตเศรษฐกิจจำเพาะของสองประเทศทับซ้อนกัน รวมถึงพื้นที่ของเกาะด็อกโดด้วย ทำให้ทั้งเกาหลีใต้และญี่ปุ่นอ้างสิทธิตามกฎหมายฉบับนี้ในการสำรวจและใช้ทรัพยากรบริเวณเกาะจนถึงขณะนี้ก็ยังไม่มีการตกลงเรื่องผลประโยชน์และการจัดสรรทรัพยากรที่แน่ชัดได้ ทั้งสองประเทศต่างอ้างสิทธิในการครอบครองเกาะ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์มาอ้างอิง

จากความน่าสนใจดังกล่าวผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษา “ข้อพิพาททางดินแดนระหว่างสาธารณรัฐเกาหลีกับประเทศญี่ปุ่น: เกาะด็อกโด (Dokdo)” เพื่อศึกษาประเด็นความขัดแย้งที่มีมูลเหตุมาจากภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ของเกาหลีใต้และญี่ปุ่น รวมถึงสภาพทางภูมิศาสตร์และความสำคัญของเกาะด็อกโดในแง่แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีมูลค่ามหาศาล

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาภูมิหลังความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกับประเทศญี่ปุ่น
2. ศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์และความสำคัญของเกาะด็อกโด(Dokdo)
3. ศึกษาประเด็นความขัดแย้งระหว่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกับประเทศญี่ปุ่นกรณีสิทธิการครอบครองเกาะด็อกโด(Dokdo)

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาภูมิหลังความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกับประเทศญี่ปุ่นโดยนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 ถึงปัจจุบันมาวิเคราะห์และเรียบเรียงเชิงพรรณนา
2. ศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์และความสำคัญของเกาะด็อกโดโดยนำข้อมูลจากผู้วิจัยชาวเกาหลีและญี่ปุ่นที่กล่าวถึงสภาพภูมิศาสตร์และความสำคัญของเกาะด็อกโดมาวิเคราะห์และเรียบเรียงเชิงพรรณนารวมถึงการแสดงแผนที่ประกอบ
3. ศึกษาประเด็นความขัดแย้งระหว่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกับประเทศญี่ปุ่นกรณีครอบครองเกาะด็อกโดโดยนำข้อมูลจากบทความและแหล่งข่าวทั้งตีพิมพ์และออนไลน์ที่กล่าวถึงกรณีพิพาทเกาะด็อกโดมาวิเคราะห์และบรรยายเชิงพรรณนา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่ให้ข้อมูลภูมิหลังทางประวัติศาสตร์

จันทร์ฉาย ภัก่อภิม (2553) หนังสือเรื่องประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกสมัยใหม่ ไม่ได้กล่าวถึงข้อมูลเกี่ยวกับเกาะด็อกโดโดยตรง แต่กล่าวถึงข้อมูลภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ แบ่งเป็นประวัติศาสตร์จีน ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น และประวัติศาสตร์เกาหลี ในส่วนของประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นกล่าวถึงกระบวนการสร้างความเจริญและทันสมัย (Modernization) ต่อมาได้กล่าวถึงสนธิสัญญาพอร์ตสมัธ (Treaty of Portsmouth, กันยายน ค.ศ.1905) ได้ให้ผลประโยชน์มหาศาลแก่ญี่ปุ่น คือ รัสเซียยอมรับรองญี่ปุ่นว่ามีอำนาจผลประโยชน์สูงสุดในเกาหลี นอกจากนี้รัสเซียโอนเขตเช่าของตนในคาบสมุทรเหลียวตุง กิจการรถไฟสายแมนจูเลียใต้และอภิสัทธิ์ในแมนจูเลียใต้ให้กับญี่ปุ่น ตลอดจนยกเกาะซาคาลินทางตอนใต้ให้แก่ญี่ปุ่น ญี่ปุ่นได้กลายเป็นมหาอำนาจอย่างเต็มภาคภูมิในค.ศ. 1905

นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เกาหลีจึงตกเป็นของญี่ปุ่นอย่างที่ไม่มิมหาอำนาจใดจะยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือได้ ในส่วนของประวัติศาสตร์เกาหลีในหัวข้อเรื่อง ภัยตะวันตกเคาะประตู กล่าวไว้ว่าเดิมทีนั้นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 ชาวตะวันตก ได้เรียกร้องขอติดต่อกับชายและมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับเกาหลี แต่ก็ไร้ผลเพราะเกาหลียืนกรานหนักแน่นที่จะไม่เจรจาด้วยและไม่ยินยอมค้าขายด้วย ซึ่งการกระทำเช่นนี้ของเกาหลีเป็นที่พึงพอใจสำหรับจีนมาก เพราะ จักรพรรดิจินเคยกล่าวไว้กับชาวอังกฤษว่า จีนไม่สามารถเปิดประเทศเกาหลีให้ติดต่อกับใครได้ เพราะเกาหลีไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของจีน แต่ในขณะที่เดียวกันจีนก็ย้ำว่าเกาหลีเปิดประเทศเองไม่ได้เช่นกัน เพราะเกาหลีไม่ได้เป็นประเทศที่มีเอกราช อำนาจอธิปไตย หลักการของจีนต่อประเทศราชอย่างเกาหลีนั้นได้แก่ การที่เกาหลีมีอิสระในการปกครองตนเอง แต่จีนมีอำนาจอธิปไตยเหนือเกาหลี หลักการปกครองตนเองโดยอิสระของเกาหลีไม่ขัดแย้งแต่อย่างใดกับหลักการอำนาจอธิปไตยที่จีนมีเหนือเกาหลี

ดำรงศ์ ฐานดี (2546) หนังสือเรื่อง **สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี เรื่องการเมืองเกาหลี** ไม่ได้กล่าวถึงข้อมูลของเกาะค็อกโด โดยตรงเช่นกัน แต่กล่าวถึงการเมืองของเกาหลีเหนือ การเมืองเกาหลีใต้ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ กล่าวคือ นับตั้งแต่การสถาปนาประเทศขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1948 เกาหลีใต้ได้ยึดแนวทางการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตย และเศรษฐกิจแบบการตลาดเสรีมาตลอด จึงมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับประเทศตะวันตกในยุคสงครามเย็น โดยในยุคแรกหลังสงครามเกาหลีประชาคมโลกต่างมองว่าเกาหลีเป็นชาติที่มีแต่ความหายนะและความยากจน แต่ภายหลังจึงได้เริ่มเปลี่ยนแปลงเมื่อปี ค.ศ. 1962 เมื่อได้นำนโยบายที่เน้นการพัฒนาการส่งออกเป็นหลัก จึงมีการติดต่อกับทางการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศอย่างจริงจัง เมื่อกล่าวถึงความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นแล้ว เกาหลีใต้และญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์ในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิด โดยมีเพียงช่องแคบที่เป็นเส้นแบ่งอาณาเขตของประเทศออกจากกัน สังคมของทั้งสองประเทศจึงมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน แม้ว่าข้อพิพาทเรื่องการรุกรานจากญี่ปุ่นระหว่าง ค.ศ. 1910-1945 จะทำให้ความสัมพันธ์ที่ดีถูกทำลายลง แต่ความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์จึงทำให้ต่างต้องสานสัมพันธ์กันเรื่อยมา

ในปี ค.ศ. 1965 ได้รื้อฟื้นความสัมพันธ์ขึ้นมาใหม่ และพัฒนารวดเร็วจนมาถึงปัจจุบัน ทั้งสองประเทศต่างได้รับผลประโยชน์จากกันและกันในด้านต่างๆ ผู้นำของทั้งสองประเทศได้เข้าร่วมประชุมสุดยอดเพื่อเจรจาและขยายความร่วมมือ เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เคยเกิดขึ้น ในการเจรจาทุกครั้งเกาหลีมักจะอ้างถึงความโหดร้ายของญี่ปุ่นที่ทำกับตนในยุคที่เกาหลีถูกยึดครองเป็นอาณานิคม ทำให้

ความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างประเทศไม่ค่อยราบรื่นนัก ทั้งนี้บาดแผลที่เกาหลีได้รับส่งผลให้ชาวเกาหลีอบรมสั่งสอนลูกหลานว่าญี่ปุ่นนั้นเป็นศัตรูที่โหดเหี้ยมเสมอมาจนถึงปัจจุบัน

2. เอกสารและเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับเกาะด็อกโด

Shin Yong-Ha (1997) บทความเรื่อง Korean's Territorial Rights to Tokdo: A historical study กล่าวถึงเกาะด็อกโดหลายประเด็นทั้งด้านประวัติศาสตร์รวมถึงเหตุการณ์ปัจจุบัน ด้านประวัติศาสตร์นั้นในครั้งแรกกล่าวถึงเกาะด็อกโดเป็นสัญลักษณ์ของความมีอิสระและอำนาจอธิปไตยของเกาหลี มีการอ้างถึงประวัติศาสตร์ว่าเกาะนั้นเป็นส่วนหนึ่งของเกาหลีตั้งแต่เมื่อประมาณ 1460 ปีมาแล้ว ซึ่งในปัจจุบันก็เป็นส่วนหนึ่งของเมืองนามมยอน (Nammyon) จังหวัดคยองซังบกโด (North Kyongsang) ในประเทศเกาหลีใต้ เกาะ ด็อกโดนั้นตั้งอยู่ในทะเลตะวันออก (Sea of Japan) ห่างจากอุลลึงโด (Ullund Island) ของเกาหลีใต้ไปทางตอนใต้ 49 ไมล์ทะเล และห่างจากเกาะโอคิ (Oki Island) ของญี่ปุ่น 86 ไมล์ทะเล พื้นที่เกาะทั้งหมด 45 เฮกเตอร์ ต่อมาในศตวรรษที่ 21 ได้มีการกำหนดเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone : EEZ) เพื่อประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ และในขณะเดียวกัน เกาะด็อกโดก็ได้ถูกประชาสัมพันธ์จากทางเว็บไซต์ของประเทศเกาหลีได้ว่าเป็นเกาะที่มีทัศนียภาพที่สวยงามอีกด้วย โดยเว็บไซต์ได้จัดทำขึ้นเพื่อรณรงค์ให้ชาวเกาหลีรวมตัวเรียกร้องกรรมสิทธิ์ในการครอบครองเกาะดังกล่าว

Kim Byungryull (2008) หนังสือเรื่อง The History of Imperial Japan's Seizure of Dokdo กล่าวถึงข้อพิพาทเกาะด็อกโด ในมุมมองของนักเขียนชาวเกาหลีที่ว่า ญี่ปุ่นได้อ้างสิทธิ์ครอบครองเกาะดังกล่าวโดยไม่สนใจข้อเท็จจริงในทางประวัติศาสตร์หรือในทางกฎหมายแม้แต่น้อย เกาหลีนำข้อมูลออกมากล่าวอ้างต่อสาธารณชนว่าเกาะด็อกโดเป็นของตน โดยใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่ช่วงสงครามรัสเซีย-ญี่ปุ่น (1904-1905) แต่ปัจจุบันนี้ญี่ปุ่นได้แสดงจุดยืนที่แน่วแน่ที่จะเพิกเฉยต่อข้อมูลดังกล่าว และเผยแพร่ข้อมูลที่ผิด โดยเข้าข้างฝ่ายประเทศตน

Ministry of Foreign Affairs of Japan (2008) บทความเรื่อง 10 Issues of Takeshima ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเกาะด็อกโดในมุมมองของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเรียกเกาะด็อกโดว่าทาเคชิม่า (Takeshima) โดยทาเคชิม่านั้นเป็นหมู่เกาะที่ตั้งอยู่ในทะเลญี่ปุ่น (Sea of Japan) ที่ละติจูด 37 องศา 14 ลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ 131 องศา 52 ลิปดาตะวันตก ระยะห่างจากเกาะโอคิ (Oki) อำเภอชิมานะ (Shimane) ไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ 157 กิโลเมตร ซึ่งญี่ปุ่นถือว่าเกาะทาเคชิม่าเป็นส่วนหนึ่งของเมือง โอคิโนะชิมะ

(Okinoshima) อำเภอชิมามะ หมู่เกาะทาเคชิมะนั้นประกอบด้วยเกาะหลักใหญ่ 2 เกาะ ที่ญี่ปุ่นเรียกว่า เกาะตะวันออกหรือ อนนาจิมะ (Omnajima) และเกาะตะวันตกหรือ โอโตะโคจิมะ (Otokojima) พื้นที่ของสองเกาะนี้เมื่อรวมกันกับโขดหินเล็กๆบริเวณรอบเกาะหลักแล้วประมาณ 0.21 ตารางกิโลเมตร หรือเทียบเท่ากับสวนฮิบิยะ (Hibiya) ในโตเกียว อีกทั้ง ทั้งสองเกาะหลักยังมีลักษณะเป็นเกาะหินภูเขาไฟสูงชันและมีหน้าผาดินชายฝั่งทะเลทุกด้าน ส่วนในด้านทรัพยากรธรรมชาตินั้นญี่ปุ่นอ้างว่ามีพืชหายากและแหล่งน้ำดื่ม (Drinking water resources) ในส่วนของเนื้อหาส่วนต่อไปแบ่งเป็น 4 หัวข้อใหญ่ที่อธิบายประเด็นที่สำคัญ คือ การยอมรับการมีอยู่ของเกาะทาเคชิมะในอดีตของญี่ปุ่น ข้อโต้แย้งของญี่ปุ่นที่มีต่อหลักฐานของเกาหลีซึ่งแสดงถึงการครอบครองเกาะคือคโดตั้งแต่อดีต ญี่ปุ่นใช้เกาะทาเคชิมะในการทำประมงมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 17 และมีสิทธิ์อย่างสมบูรณ์ในการครอบครองเกาะดังกล่าวมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ และเมื่อสิ้นศตวรรษที่ 17 ญี่ปุ่นใช้เส้นทางการเดินเรือเพื่อการค้าและการประมงผ่านเกาะทาเคชิมะ ดังนั้นเกาะทาเคชิมะจึงเป็นของญี่ปุ่นตั้งแต่ครั้งนั้น

ผลการวิจัย

เรื่องข้อพิพาทนี้มีผู้วิจัยและนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาทั้งในมุมมองของประเทศเกาหลีใต้และประเทศญี่ปุ่น โดยศึกษาแยกเป็นประเด็นที่แตกต่างกันไปตีพิมพ์ในรูปแบบของหนังสือรวมถึงบทความทั้งออนไลน์และสิ่งพิมพ์ เช่น Korea's Territorial Rights to Tokdo โดยชิน ยอง ฮวา (Shin Yong Ha), The History of Imperial Japan's Seizure of Dokdo โดยคิม บยอง รยูล (Kim Byung Ryull), Dokdo Island Dispute : Korean Reconstruction of History and National Identity in User-Created Content Media โดย Jukka Jouhki เป็นต้น ข้อมูลออนไลน์ เช่น 10 Issues of Takeshima โดยกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น, Dokdo is Korean Territory โดยศูนย์วิจัยและศึกษาเกาะคือคโดของประเทศเกาหลีใต้, Japan-South Korea ties on the rocks โดย Kosuke Takahashi เป็นต้น

ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีใต้และญี่ปุ่นนั้น เกาหลีก็เป็นอีกชนชาติหนึ่งที่มีความทรงจำไม่สู้ดีนักกับญี่ปุ่น กล่าวคือในช่วงที่ญี่ปุ่นเริ่มต้นแนวคิดที่จะพัฒนาประเทศโดยอาศัยกระบวนการสร้างความเจริญและทันสมัยในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ญี่ปุ่นเล็งเห็นว่าการพัฒนาแสนยานุภาพทางการทหารนั้นมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาในด้านอื่นๆ ไม่ใช่เป็นเพียงเพื่อป้องกันประเทศ

เท่านั้น การมีกำลังพลที่เข้มแข็งยังสามารถสร้างเงื่อนไขในการสร้างชาติในเจริญและทันสมัยท่ามกลางประเทศมหาอำนาจตะวันตกในสมัยนั้นได้อีกด้วย

ระหว่างค.ศ. 1895-1914 ญี่ปุ่นได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ด้านสถานภาพทางอำนาจและการมีจุดยืนในเวทีโลก ญี่ปุ่นได้ดำเนินแนวทางที่ว่าด้วยพื้นฐานแห่งความรักชาติเป็นสำคัญ สามารถขึ้นเป็นมหาอำนาจทางเอเชียได้ ยิ่งเด่นชัดขึ้นเมื่อญี่ปุ่นได้รับชัยชนะในสงครามจีน-ญี่ปุ่น (ค.ศ. 1894-1895) และได้รับชัยชนะในสงครามโซเวียต-ญี่ปุ่น (ค.ศ. 1904-1905) โดยสงครามทั้งสองครั้งนั้นล้วนมีความสำคัญและเกี่ยวเนื่องกับความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับเกาหลีใต้ หรือคาบสมุทรเกาหลีในขณะนั้น กล่าวคือ เมื่อศึกษาตามสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของคาบสมุทรเกาหลี ญี่ปุ่นมีความต้องการผนวกเกาหลีเพื่อให้เกาหลีอยู่ภายใต้อิทธิพลของตนเพื่อป้องกันการรุกรานจากประเทศจีนและโซเวียต ในขณะเดียวกันจีนก็มองว่าเกาหลีจะเป็นสะพานให้ญี่ปุ่นโจมตีตนได้ รวมถึงโซเวียตก็ต้องการยึดและมีอิทธิพลเหนือคาบสมุทรนี้เพื่อให้ง่ายต่อการมีอิทธิพลเหนือญี่ปุ่นในเวลาต่อไป

คาบสมุทรเกาหลีได้ตกเป็นเป้าของประเทศดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ด้วยความจำเป็นทางภูมิศาสตร์ ประกอบกับประเทศจีน ญี่ปุ่นและโซเวียตก็มีความพร้อมหรือจะเรียกได้ว่าเป็นประเทศแถวหน้าของเอเชียและต้องการมีอำนาจเพื่อแข่งขันความเป็นหนึ่งในเอเชียในขณะนั้น ประกอบกับสถานการณ์ภายในของคาบสมุทรเกาหลีเองที่อาจกล่าวได้ว่าตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 1-17 ชะตากรรมของเกาหลีนั้นได้ผูกติดไว้กับการลิดขิดของประเทศจีน ญี่ปุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับอิทธิพลจากจีนมากที่สุด จนมาถึงช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ประเทศในเอเชียได้เผชิญกับปัญหาภัยจากตะวันตกที่คุกคามเข้ามา แต่ชาวเกาหลีเองนั้นยังไม่ได้เห็นถึงภัยจากตะวันตกเท่าใดนัก เพราะขาดการเรียนรู้จากโลกภายนอก อาจกล่าวได้ว่าเป็นประเทศที่อ่อนแอจึงตกเป็นเครื่องมือของประเทศในแถบเอเชียในการสร้างและพัฒนาชาติของตน

³ จันทร์ฉาย กัทธิคม, ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกสมัยใหม่ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553), 380.

กล่าวถึงสงครามที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุที่ทำให้ในที่สุดคาบสมุทรเกาหลีต้องตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่นในช่วงค.ศ. 1910-1945 จุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ในทางลบระหว่างเกาหลีกับญี่ปุ่นจนทำให้เกาหลีตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่นคือการที่ญี่ปุ่นมุ่งความสนใจไปที่คาบสมุทรเกาหลี และต้องการเสริมสร้างเกาหลีให้แข็งแกร่งเพื่อที่จะใช้เกาหลีเป็นดินแดนป้องกันภัยจากสหภาพโซเวียต⁴ซึ่งในขณะนั้นญี่ปุ่นตระหนักว่าเป็นศัตรูที่น่ากลัวและทรงพลังกว่าจีน ประกอบกับเหตุการณ์ที่พระเจ้าโคจงต้องเสด็จลี้ภัย⁵ ไปประทับอยู่ในสถานทูตชั้นสองของโซเวียตในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1896 เพราะอำนาจของพระเจ้าโคจงได้ถูกโค่นล้มโดยกบฏรัฐบาลเกาหลีที่นิยมญี่ปุ่นและทำการทรยศต่อประเทศชาติ เริ่มด้วยการก่อรัฐประหารภายใต้การบงการของญี่ปุ่นในวันที่ 8 ตุลาคม ค.ศ. 1895 แม้พระเจ้าโคจงจะหลบหนีออกมาได้แต่กบฏก็ได้สำเร็จโทษพระราชินีมินและพลพรรคของพระนาง ถือว่าเป็นการกระทำที่ทำให้ญี่ปุ่นถูกประณามและอิทธิพลของญี่ปุ่นลดลงอย่างมาก ในขณะนั้นโซเวียตไม่ได้ต้องการช่วยเหลือและปกป้องเกาหลีมากนักเพราะอาจจะเป็นเหตุที่ทำให้โซเวียตต้องเผชิญหน้ากับญี่ปุ่นและเกิดเหตุรุนแรงได้ ดังนั้นโซเวียตและญี่ปุ่นจึงทำอนุสัญญาต่อกันในปี ค.ศ. 1896 โดยสรุปว่าทั้งสองฝ่ายจะให้คำแนะนำและช่วยเหลือเกาหลีในการพัฒนาประเทศ แต่ในขณะเดียวกันโซเวียตกลับมีอิทธิพลในคาบสมุทรเกาหลีมากขึ้นและมั่นคงขึ้น ญี่ปุ่นจึงเกิดความไม่สบายใจกับอิทธิพลของโซเวียตในครั้งนี้ ประกอบกับในปีค.ศ. 1898 สมาคมรักชาติของญี่ปุ่นและทหารญี่ปุ่นได้เห็นพ้องต้องกันว่าจะต้องยึดคาบสมุทรเกาหลีไว้ให้ได้ รวมถึงผลประโยชน์ของญี่ปุ่นที่มีในเกาหลีเริ่มมีมากขึ้น โดยเฉพาะธนาคารแห่งประเทศไทยญี่ปุ่นก็มีกิจการมากมายที่ครอบคลุมแทบทุกแขนงของการอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม คาบสมุทรเกาหลีในสายตาของญี่ปุ่นนั้นนอกจากจะเป็นเสมือนอู่ข้าว-อู่น้ำที่ต้องปกป้องแล้วยังต้องการครอบครองให้ได้ทั้งหมดอีกด้วย จึงเป็นเหตุในญี่ปุ่นนิ่งนอนใจไม่ได้เมื่อโซเวียตมีท่าทีที่จะขยายอำนาจแข่งกับญี่ปุ่นในคาบสมุทรเกาหลี ญี่ปุ่นจึงตัดสินใจทำสงครามกับ

⁴ ขณะนั้นได้ขยายอำนาจมายังดินแดนเอเชียตะวันออก มีเยอรมันและฝรั่งเศสเป็นพันธมิตร โซเวียตหวังจะมีอิทธิพลเหนือภูมิภาคเอเชียโดยพัฒนาทางรถไฟสายฮาร์บิน ไปสู่พอร์ตอาเธอร์ บริเวณคาบสมุทรเหลียวตง หลังจากญี่ปุ่นมีชัยในสงครามจีน-ญี่ปุ่น (ค.ศ. 1894-1895) คาบสมุทรเหลียวตงตกเป็นของญี่ปุ่นแต่ต้องจำยอมคืนให้แก่จีนเพื่อประนีประนอมความสัมพันธ์ระหว่างโซเวียตที่ในขณะนั้นต้องการครอบครองบริเวณดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการขยายอำนาจของตน

⁵ พระเจ้าโคจงเป็นกษัตริย์องค์สุดท้ายลำดับที่ 26 แห่งราชวงศ์โชซอน ในขณะนั้นเกิดการก่อกบฏที่มีขุนนางข้าราชการชาวเกาหลีในพระราชสำนักร่วมมือกับชาวญี่ปุ่น ทำการรัฐประหาร พระราชินีมิน(พระมเหสีของพระเจ้าโคจง)เป็นผู้มีความสามารถในการดูแลบริหารประเทศและมีนโยบายที่นำเอาวิถีตะวันตกเข้ามาบริหารประเทศสร้างความไม่พอใจให้แก่ขุนนางหัวเก่าจึงเป็นประเด็นให้เกิดการร่วมมือกับชาวญี่ปุ่นก่อกบฏ การลอบปลงพระชนม์พระราชินีมินถือเป็นการตัดปัญหา ญี่ปุ่นจะสามารถครอบครองคาบสมุทรเกาหลีได้โดยง่าย

⁶ เรื่องเดียวกัน, 399.

สหภาพโซเวียตในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1904 เพื่อแก้ปัญหาให้จบแทนการยอมรับข้อเสนอในการทำอนุสัญญาต่างๆกับโซเวียตเหมือนที่แล้วมา ผลคือญี่ปุ่นเป็นฝ่ายชนะ แล้วหายนะครั้งใหญ่ก็ตกคงตกอยู่ที่คาบสมุทรเกาหลีเช่นเคย กล่าวคือ สนธิสัญญาพอร์ตสมัธ (Portsmouth, กันยายน ค.ศ. 1905) ได้กำหนดชี้ขาดให้ญี่ปุ่นมีอำนาจสูงสุดในการปกครองเกาหลี จากนั้นวันที่ 17 พฤศจิกายน ค.ศ. 1905 ข้าหลวงอิโต (Ito Hirobumi) และราชทูตได้นำกำลังทหารเข้าพระราชวังหลวง บีบบังคับให้ฝ่ายเกาหลีลงนามในสนธิสัญญายินยอมเป็นรัฐในอารักขาของญี่ปุ่น⁷

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1907 เกาหลีต้องยินยอมทำความตกลงกับญี่ปุ่นให้ใช้ระบบการปกครองโดยมีรัฐมนตรีช่วยการ (A Government by Vice Ministers) ทุกกระทรวงเป็นชาวญี่ปุ่น อีกทั้งสั่งยุบกองทัพเกาหลี ทั้งหมดนี้ทำให้โครงสร้างการปกครองตกอยู่ในความควบคุมของญี่ปุ่น แม้ว่าชาวเกาหลีจะพยายามปกป้องอำนาจอธิปไตยของตนด้วยทุกวิถีทาง ญี่ปุ่นก็สามารถปราบปรามและควบคุมสถานการณ์ได้อย่างเด็ดขาด จนมาถึงเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 1909 นายอัน จุง กุน ชาวเกาหลีผู้รักชาติได้ลอบสังหารข้าหลวงอิโต ณ สถานีรถไฟฮาร์บิน ขณะเดินทางท่องเที่ยวแมนจูเลียก่อนกลับญี่ปุ่น ญี่ปุ่นจึงถือเอาข้ออ้างนี้เป็นการกำหนดวาระสุดท้ายแห่งเอกราชเกาหลี กล่าวคือ ญี่ปุ่นบีบบังคับให้พระเจ้าซุนจง⁸ และรัฐบาลของพระองค์ลงนามในสนธิสัญญาผนวกเกาหลีเข้ากับราชอาณาจักรญี่ปุ่นในวันที่ 22 สิงหาคม ค.ศ. 1910 จากนั้นญี่ปุ่นเริ่มการบริหารจัดการอาณานิคมแห่งใหม่ของตนด้วยการจัดตั้งสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยกิจการอาณานิคม (Cabinet Bureau of Colonial Affairs) เพื่อรับผิดชอบการปกครองเกาหลี ท่ามกลางความวุ่นวายเกาหลีสิ้นหวังในการกอบกู้ชาติ บรรดาผู้ที่ลุกขึ้นมาต่อต้านการผนวกเกาหลีล้วนถูกปราบปรามจนแทบไม่มีปฏิริยาการกู้ชาติอีกเลย

การปกครองเกาหลีของญี่ปุ่นนั้น อาจเรียกได้ว่าญี่ปุ่นมีเพียงจุดประสงค์ที่จะดำเนินการปกครองในลักษณะที่ใช้อำนาจเด็ดขาด ปราบปรามผู้ต่อต้านอย่างรุนแรง ควบคุมสื่อและการคมนาคมทุกประเภท โดยแต่งตั้งนายทหารชั้นผู้ใหญ่ชาวญี่ปุ่นให้เป็นอุปราช รวมถึงไม่ให้ชาวเกาหลีมีเสรีภาพทางการเมือง และด้านการศึกษานั้นญี่ปุ่นกำหนดให้ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นหลักเท่านั้น ได้กำหนดนโยบายทางการศึกษาสำหรับผู้ที่เรียนจบมาแล้วจะถูกนำตัวไปเป็นข้าราชการเพื่อรับใช้ญี่ปุ่น นอกจากนั้นญี่ปุ่น

⁷ ความเป็นรัฐอารักขา หมายถึง การที่ญี่ปุ่นควบคุมการต่างประเทศและการภายในโดยจัดตั้งข้าหลวงใหญ่ปกครองเกาหลี โดยสถาบันกษัตริย์ยังคงอยู่ เกาหลีจึงสิ้นสุดอำนาจอธิปไตยนับตั้งแต่นั้นมา

⁸ พระเจ้าซุนจงเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าโคจงที่ถูกญี่ปุ่นบังคับให้สละราชสมบัติในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1907 และแต่งตั้งพระเจ้าซุนจงขึ้นครองราชย์แทนโดยพระองค์นั้นไม่มีอำนาจใดๆเป็นเพียงหุ่นเชิดให้กับผู้สำเร็จราชการชาวญี่ปุ่นเท่านั้น

ยังได้เปลี่ยนชื่อประเทศเกาหลีเป็นประเทศ โชเชน (Chosen) หรือเรียกได้ว่าเป็นอาณานิคมที่จะถูกพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางยุทธศาสตร์และเศรษฐกิจสำหรับญี่ปุ่นต่อไป

เกาหลีเป็นเอกราชอีกครั้งหลังจากญี่ปุ่นได้ลงนามยอมแพ้แก่ฝ่ายพันธมิตรอย่างไม่มีเงื่อนไขในวันที่ 2 กันยายน ค.ศ. 1945 อาจเรียกได้ว่าเป็นการยอมรับการล่มสลายของจักรวรรดิที่พยายามสร้างภายใต้แนวคิดการพัฒนาชาติให้เจริญและทันสมัยของญี่ปุ่น ดังนั้นสิ่งที่แรกที่ญี่ปุ่นต้องดำเนินการได้แก่การฟื้นฟูสภาพบ้านเมืองซึ่งทั้งหมดนั้นอยู่ภายใต้การควบคุมของสหรัฐอเมริกา นำโดยพลเอกดักลาส แมคอาเธอร์ โดยได้ร่างโครงสร้างนโยบาย (The U.S. Initial Post Surrender Policy for Japan) ซึ่งได้แก่การสร้างญี่ปุ่นเป็นรัฐปลอดทหาร การลงโทษอาชญากรสงคราม และการสร้างระบบประชาธิปไตยภายใต้การควบคุมดูแลของสหรัฐฯ ทำให้เพียงแค่ 20 ปีให้หลัง ญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศที่เข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันกับตลาดโลกเสรีได้ สิ่งหนึ่งที่ญี่ปุ่นเล็งเห็นคือความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศ ญี่ปุ่นจึงเริ่มปรับปรุงสถานะทางการทูตของตนด้วยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติในค.ศ. 1956 และมีความพยายามที่จะกระชับความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐเกาหลีหลายครั้งด้วยกัน

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ชะตากรรมของคาบสมุทรเกาหลีก็วุ่นวายและยุ่งยากขึ้นกว่าเดิม แม้จะได้รับเอกราชคืนมาแล้ว แต่ความอ่อนแอและไร้หลักในการบริหารปกครองยังคงทำให้ปัญหาเรื่องดินแดนเกาหลียังคงเป็นที่น่าหนักใจของเหล่าประเทศพันธมิตรซึ่งต้องเร่งประชุมหาวิธีการแก้ปัญหาให้กับคาบสมุทรเกาหลีซึ่งเรียกได้ว่าไม่เคยมีอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง วิธีการอย่างแรกคือการปลดอาวุธญี่ปุ่นด้วยการกำหนดเส้นขนานที่ 38 และจากนั้นมาคาบสมุทรเกาหลีก็ถูกแบ่งแยกโดยสองขั้วอำนาจคือสหภาพโซเวียตและสหรัฐอเมริกา⁹ สาธารณรัฐเกาหลีหรือเกาหลีใต้ภายใต้การช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกาในเบื้องต้น ได้นำเอาหลักประชาธิปไตยปลูกฝังให้ชาวเกาหลี โดยจัดการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงของประชาชน นายช็อง มั่น รี¹⁰ ได้รับเลือกให้เป็นประธานาธิบดี โดยกำหนดให้เป็นทั้งประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหารภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีสภาเดี่ยว ภายใต้

⁹ สหภาพโซเวียตส่งทหารเข้าภาคเหนือของเกาหลีเพื่อปลดอาวุธญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม ค.ศ. 1945 และ สหรัฐอเมริกาส่งทหารเข้าภาคใต้ในวันที่ 8 กันยายน ค.ศ. 1945

¹⁰ ในวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1948 จากการเลือกตั้งครั้งแรกนั้น ดร.ช็อง มั่น รีได้เข้าดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรกแห่งสาธารณรัฐเกาหลี(ค.ศ.1948-1960) หลังจากทีลี้ภัยไปอาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงที่ญี่ปุ่นยึดครองเกาหลี ช็อง มั่น รีได้เข้าร่วมกับกลุ่มผู้รักชาติทางกอบกู้เอกราชของเกาหลีและเป็นนักต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ในสมัยที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย เขาเป็นผู้ที่มีความสามารถเมื่อได้เข้าดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีได้สร้างผลงานเด่นคือ การปฏิรูปที่ดินและการขยายโอกาสทางการศึกษา

การปกครองของนายซึง มั่น รี เหตุเพราะมีความถนัดในการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์และเคยคลุกคลีกับกลุ่มผู้รักชาติที่เคยพยายามกอบกู้เอกราชของเกาหลีในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง นโยบายและกลไกการบริหารประเทศและการจัดตั้งองค์กรทางการเมืองนั้น นายซึง มั่น รี ไม่สามารถทำให้เศรษฐกิจเกาหลีดีขึ้นมาได้แต่อย่างใด เมื่อเข้าสู่สาธารณรัฐที่ 3¹¹ ประธานาธิบดีปัก จุง ฮี¹² ได้บริหารประเทศอย่างแข็งขัน กล่าวได้ว่าช่วงนี้เป็นจุดหักเหครั้งสำคัญของสังคมเกาหลีได้ เพราะได้เปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม และมีการจัดแผนการพัฒนาประเทศที่เป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจแทนการย้ำเพียงความเป็นชาตินิยมที่ไร้ความหมายเท่านั้น

ทั้งประเทศญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ต่างต้องเร่งพัฒนาประเทศของตนให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นในเวทีโลกแห่งทุนนิยม ญี่ปุ่นได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้เองก็เช่นเดียวกัน ในช่วงปี ค.ศ. 1964 สหรัฐฯ สนับสนุนให้ประธานาธิบดีปัก จุง ฮี แสวงหาทางสถาปนาความสัมพันธ์ปกติกับญี่ปุ่น เพื่อเป็นการเร่งอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในที่สุดสนธิสัญญาบนพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลี (Korea-Japan Basic Treaty) ก็มีขึ้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน ค.ศ. 1965¹³ ก่อนหน้านั้นมีความพยายามเจรจาเพื่อลงนามในสนธิสัญญาดังกล่าวไม่ต่ำกว่า 7 ครั้ง ในช่วงค.ศ. 1952-1965 ครั้งแรกเกิดขึ้นในสมัยประธานาธิบดีซึง มั่น รี ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1952 มีกองบัญชาการสำหรับมหาอำนาจพันธมิตร (SCAP) ของญี่ปุ่น พยายามเข้ามาเจรจาอย่างเป็นมิตร แต่ นายซึง มั่น รี ผู้นำในขณะนั้นมีทัศนคติที่ไม่สู้ดีนักกับญี่ปุ่นจึงปฏิเสธการเข้าร่วมเจรจาโดยไม่ฟังเหตุผลจากฝ่ายใดทั้งสิ้น

สนธิสัญญาดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงประเด็นที่สำคัญ 5 ประเด็น

1. เขตการประมง (Fisheries)
2. สถานะของชาวเกาหลีที่อาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่น (The Status of Koreans Residing in Japan)

¹¹ เป็นการแบ่งช่วงเวลาตามวาระของการดำรงตำแหน่งของผู้นำประเทศแต่ละคน สาธารณรัฐที่ 1 ดร.ซึง มั่น รี (ค.ศ.1948-1960) สาธารณรัฐที่ 2 ดร. ชัง มยอน (ค.ศ.1960-1961) สาธารณรัฐที่ 3 นายพลปัก จุง ฮี (ค.ศ. 1961-1963)และ4 (ค.ศ.1972-1979)

¹² นายพลปักจุงฮี ได้ลาออกจากการเป็นรัฐบาลทหารและตั้งพรรคการเมืองเพื่อเข้าชิงชัยในการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี ค.ศ. 1963 (สมัยสาธารณรัฐที่สาม ค.ศ. 1963-1971) และเขาได้รับชัยชนะ โดยดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาประเทศด้วยการเปิดโอกาสให้ชาวเกาหลีเคลื่อนย้ายทางสังคมได้หากมั่งมีและทำงานหนัก เป็นการผลักดันให้ประเทศเกาหลีสามารถกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรมได้

¹³ เริ่มใช้ได้อย่างเป็นทางการในวันที่ 18 ธันวาคม ค.ศ. 1965

3. การจัดการที่ดินและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Property Claims and Economic Cooperation)
4. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม (Cultural matters)
5. วิธีการจัดการแก้ไขข้อพิพาท (The Mechanism for Settlement of Disputes)

อย่างไรก็ตามการทำสนธิสัญญากับญี่ปุ่นครั้งนี้ เรื่องประเด็นข้อพิพาทอื่นๆที่ญี่ปุ่นเคยก่อไว้กับคาบสมุทรเกาหลีครั้งยังปกครองเกาหลีในฐานะอาณานิคม เช่นปัญหาการชดเชยค่าเสียหายที่ญี่ปุ่นควรจ่ายให้กับเกาหลี ค่าปฏิกรรมสงคราม และปัญหาเรื่องหญิงชาวเกาหลีที่ถูกส่งตัวไปบำเรอทหารญี่ปุ่น เป็นสิ่งที่ญี่ปุ่นควรออกมาขอโทษอย่างเป็นทางการและแสดงความรับผิดชอบนั้น ไม่ถูกกล่าวถึง รวมถึงกรณีเกาะด็อกโดหรือเกาะทาเคชิม่าที่เคยมีกรณีพิพาทมาก่อนหน้านี้ก็เช่นเดียวกัน

ความสำคัญของลักษณะทางภูมิศาสตร์

เกาะด็อกโดอยู่ระหว่างประเทศญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ในทะเลตะวันออก (East Sea) หรือเรียกอีกชื่อว่าทะเลญี่ปุ่น (Sea of Japan) ห่างจากภาคพื้นทวีปของเกาหลีใต้ 215 กิโลเมตร และห่างจากภาคพื้นทวีปของญี่ปุ่น 250 กิโลเมตร พื้นที่เกาะทั้งหมดประมาณ 187,450 ตารางเมตร พื้นที่ที่ใกล้ดินแดนเกาหลีใต้มากที่สุดห่างจากเกาะด็อกโดประมาณ 87.4 กิโลเมตร คือเกาะอูลลึงโด (Ulleung-Do) จากเกาะอูลลึงโดนั้นสามารถมองเห็นเกาะด็อกโดได้ในวันที่อากาศปลอดโปร่งไม่มีหมอกกลางจัด ส่วนพื้นที่ที่ใกล้ดินแดนญี่ปุ่นมากที่สุดคือเกาะโอกิ (Oki) ซึ่งห่างจากเกาะด็อกโดประมาณ 157.5 กิโลเมตร เกาะด็อกโดนั้นมีชื่อเรียกตามแบบญี่ปุ่นว่า ทาเคชิม่า (Takeshima) มีชื่อเรียกที่เป็นกลางคือ ลีอังคอร์ท (Liancourt Rocks) ตามชื่อเรือล่าปลาวาฬของประเทศฝรั่งเศสที่อับปางบริเวณใกล้เกาะดังกล่าวเมื่อปีค.ศ. 1849¹⁴

เกาะด็อกโดนั้นไม่ใช่เกาะขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่เพียงเกาะเดียวโดดๆแต่เป็นหมู่เกาะขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นหินภูเขาไฟที่เกิดจากการปะทุของภูเขาไฟใต้ทะเลกลายเป็นเกาะเล็กเกาะน้อยประมาณ 90 เกาะ โดยอยู่กระจัดกระจายกัน ด้วยอิทธิพลของการกัดเซาะของน้ำทะเล ปัจจุบันจึงเห็นเป็นเพียงโขดหินน้อยใหญ่ล้อมรอบเกาะที่มีเพียง 2 เกาะหลักที่มีขนาดใหญ่เท่านั้น โดยเกาะหลักมีชื่อเรียกแบบเกาหลีว่า ซอโดและทงโด (Seodo and Dongdo) และเรียกตามแบบญี่ปุ่นว่า นิชิจิมะกับฮิเกะจิมะ (Nishi-jima and Higashi-jima) ทั้งสองแบบนี้มีความหมายว่า เกาะตะวันตกและเกาะตะวันออก

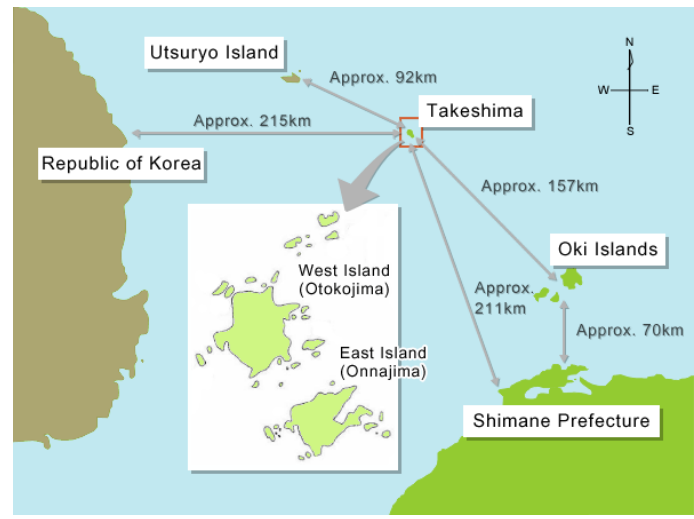
¹⁴ Krik, Donald, "Seoul has Desert Island Dreams," < <http://www.atimes.com/atimes/Japan/JG26Dh01.html> >, 26 June 2008.

แผนที่แสดงเกาะต็อกโดของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้

ที่มา : www.dokdo.go.kr

แผนที่แสดงเกาะทาเคชิม่าของประเทศญี่ปุ่น

ที่มา : <http://www.mofa.go.jp>

เกาะตะวันตกมีพื้นที่ 88,640 ตารางเมตร เกาะตะวันออกมีพื้นที่ประมาณ 73,300 ตารางเมตร จุดสูงสุดประมาณ 169 เมตรอยู่ที่เกาะตะวันตก นอกจากนั้นจุดเด่นของเกาะตะวันตกคือมีถ้ำตามแนวชายฝั่งอีกด้วย จากภาพด้านขวาจะเป็นเกาะตะวันออกซึ่งมีหอสังเกตการณ์ของตำรวจลาดตระเวนเกาหลีใต้ประจำการอยู่ อีกทั้งยังมีลานจอดเฮลิคอปเตอร์บนเกาะ เพราะชายฝั่งของเกาะนั้นมีลักษณะที่ไม่

เหมาะแก่การนำเรือเทียบท่า มีหน้าผาชันอยู่รอบเกาะและมีแนวโขดหินกระจัดกระจาย ส่วนด้านซ้ายมือเป็นเกาะตะวันตกซึ่งมีกลุ่มสามิภรรยาชาวเกาหลีใต้อาศัยอยู่ นับว่าเป็นชาวเกาหลีใต้เพียงสองคนที่เข้ามาอาศัยอยู่อย่างถาวรตั้งแต่ช่วงกลางทศวรรษที่ 1960¹⁵ เนื่องจากขนาดของเกาะที่มีขนาดเล็กทำให้บางครั้งสภาพอากาศก็ไม่เอื้ออำนวยต่อการอยู่อาศัย กล่าวคือในฤดูหนาวเรือจะไม่สามารถเทียบท่าได้เนื่องจากลมมรสุมที่พัดจากทางตะวันตกเฉียงเหนือ นอกจากนั้นอากาศจะมีความชื้นสูงและมีฝนตกชุกในฤดูร้อน (เฉลี่ยต่อปี 1,240 มิลลิเมตร)

รูปภาพแสดงเกาะตะวันตกและเกาะตะวันออก

ที่มา : <http://www.dokdo-takeshima.com>

ในปัจจุบันเกาหลีใต้จัดให้เกาะด็อกโดเป็นส่วนหนึ่งของมณฑลอุลลึง(Ulleung) จังหวัดคยองซาน(Gyeongsan) ในขณะที่ญี่ปุ่นก็จัดให้เกาะทาเคชิม่าเป็นส่วนหนึ่งของเมืองโอกิโนชิม่า(Okinoshima) อำเภอโอกิ(Oki) ตำบล ชิมาเนะ(Shimane)เช่นกัน

คุณค่าและความสำคัญของเกาะด็อกโดนั้นมี 4 ประการ ประการแรกคือ ทะเลบริเวณเกาะด็อกโดรวมถึงเกาะอุลลึงโดอุดมไปด้วยสัตว์น้ำจำพวกปลาอพยพ เช่น ปลาแซลมอน ปลาเทรา ปลาคอด และในฤดูหนาวจะมีปลาทูมีกชุกชุม จากการศึกษาของศาสตราจารย์ลี อิน คยู (Lee In Kyu) ภาควิชาพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยโซล ในปีค.ศ. 1981 พบว่า แนวปะการังใต้ทะเลเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของ

¹⁵ Ha, Micheal, "For Kim and His Wife," < http://koreatimes.co.kr/www/news/nation/2008/08/113_29785.html >, 21 August 2008.

สำหรับทะเลสีน้ำตาล หอยจำพวกเป่าฮือ ฟิชใต้ทะเลบริเวณเกาะค็อกโดนั้นคล้ายคลึงกับบริเวณทะเลใต้ (South Sea) และบริเวณเกาะเจจูโด (Jeju Island)¹⁶ แต่มีความเป็นเอกลักษณ์เหมาะกับการศึกษา ระบบนิเวศอีกด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีกระแสน้ำอุ่นและกระแสน้ำเย็นไหลผ่าน (Daehwa Bank) ทำให้บริเวณเกาะอูลลึงโดและเกาะค็อกโดเป็นแหล่งการประมงที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศเกาหลีใต้

ประการที่สองเกาะค็อกโดถือได้ว่าเป็นมรดกทางธรณีวิทยาของโลกเนื่องจากเป็นเกาะที่เกิดจากการปะทะของภูเขาไฟใต้ทะเลในช่วง 4.6 -2.5 ล้านปี ซึ่งมีอายุยาวนานกว่าเกาะอูลลึงโด (ประมาณ 2.5– 10,000 ปี) และเกาะเจจูโด (ประมาณ 1.2– 10,000 ปี) เพราะฉะนั้นเกาะค็อกโดจึงเป็นตัวอย่างและแหล่งสำรวจทางธรณีวิทยาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ประการที่สามด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลต่อเศรษฐกิจ ตั้งแต่ปีค.ศ.1997 รัฐบาลเกาหลีใต้เริ่มมีการขุดสำรวจเหมืองแร่ 7 แห่ง แม้ว่าจะไม่พบพลังงานที่จะนำมาใช้ในประเทศได้อย่างเพียงพอแต่ได้พบก๊าซบางชนิด บริเวณกลางทะเลตะวันออก (East Sea) ในปีค.ศ. 1989 และ ค.ศ. 1993 มีความเป็นไปได้สูงว่าบริเวณใกล้เกาะค็อกโดจะมีพลังงานธรรมชาติ เช่น ปิโตรเลียม ที่อาจจะส่งผลดีต่อเกาหลีใต้ได้ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาให้เกาะค็อกโดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในทะเลตะวันออกอีกด้วย เพราะ ทัศนียภาพที่สวยงามและเงียบสงบ อีกทั้งยังมีการจัดบันทึกสายพันธุ์ของนกที่มีอยู่มากกว่า 17 สายพันธุ์ ในปีค.ศ. 2003 และ ค.ศ. 2004 มีนักท่องเที่ยวชาวเกาหลีใต้เดินทางไปท่องเที่ยวยังเกาะค็อกโด ประมาณ 1,500-1,600 คนต่อปี และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในปี ค.ศ. 2005 ประมาณ 41,000 คน และ กว่า 100,000 คน ในปีค.ศ. 2007 ความพยายามในการพัฒนาเกาะค็อกโดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และการขุดเจาะหาแหล่งพลังงานก็ยังคงเป็นประเด็นที่ไม่สามารถทำได้อย่างจริงจัง ทางเกาหลีใต้พยายามรณรงค์ให้ชาวเกาหลีใต้รวมถึงชาวโลกได้เห็นว่าเกาะค็อกโดนั้นเป็นของเกาหลี เช่น ในวันที่ 6 มิถุนายน ค.ศ.2012 โฆษกมณฑลอูลลึงใต้กล่าวว่ากำลังพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและระบบโทรศัพท์ที่ใช้ไฟใต้ที่เกาะค็อกโด จะแล้วเสร็จอย่างสมบูรณ์ปลายปี ค.ศ. 2012 เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะค็อกโด เพื่อเป็นการแสดงให้เห็น

¹⁶ เกาะเจจูตั้งอยู่ทางตอนใต้ของคาบสมุทรเกาหลี เป็นเขตปกครองพิเศษและมีลักษณะเป็นเกาะภูเขาไฟที่ใหญ่ที่สุดในเกาหลีใต้ เป็นเกาะที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และได้รับการยอมรับให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายอุทยานธรณีโลก(Global Geopark)ในวันที่ 10 ตุลาคม ค.ศ. 2010

เห็นว่า ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดของเกาหลีใต้ ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงก็จะเข้าถึงทุกที่ เป็นการยืนยันว่า เกาะค็อกโคเป็นส่วนหนึ่งของเกาหลีใต้

ประการที่สี่ คือ ความสำคัญทางยุทธศาสตร์และการทหาร ในช่วงปีค.ศ. 1905 ที่ญี่ปุ่นได้เข้ามาครอบครองคาบสมุทรเกาหลีอย่างไม่เป็นทางการนั้น คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่น (The Japanese Cabinet) ได้ประชุมเพื่อเปลี่ยนชื่อของเกาะค็อกโคเป็นทาเคชิม่า ในวันที่ 28 มกราคม ค.ศ. 1905 อีกทั้งยังได้จัดให้เกาะค็อกโคเป็นส่วนหนึ่งของ อำเภอิมะนะนะ ประเทศญี่ปุ่น เพื่อให้เกาะค็อกโคเป็นจุดยุทธศาสตร์หนึ่งในสงครามโซเวียต-ญี่ปุ่น โดยญี่ปุ่นได้สร้างหอสังเกตการณ์ขึ้นในวันที่ 19 สิงหาคม ค.ศ. 1905

ในช่วงปีค.ศ. 1996-1998 สมัยของนายกรัฐมนตรี นายฮาชิโมโตะ (Ryutaro Hashimoto) ได้นำประเด็นเรื่องเกาะทาเคชิม่ามาพูดอีกครั้งหลังจากที่ประเด็นนี้ได้ถูกพักไว้เพื่อการสถาปนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ การพูดถึงการครอบครองเกาะค็อกโคของญี่ปุ่นในครั้งนี้ สามารถอธิบายได้ด้วยหลายเหตุผล กล่าวคือ ญี่ปุ่นนำประเด็นนี้มากล่าวถึงเพื่อให้ประเด็นนี้จากที่เคยเป็นปัญหาระหว่างสองประเทศและยังหาข้อสรุปที่ชัดเจนไม่ได้ ให้กลายเป็นปัญหาที่นานาชาติควรรับรู้เพื่อให้การแก้ไขปัญหานั้นเร็ววัน ถ้ายังคงนิ่งเฉยผลประโยชน์ที่ญี่ปุ่นควรจะได้จากเกาะค็อกโคอาจจะสูญไป เนื่องจากก่อนหน้านี้ได้มีการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะทางทะเล โดยกำหนดให้จากชายฝั่งทะเลออกไปไม่เกิน 200 ไมล์ทะเล ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ประสบปัญหาเขตเศรษฐกิจจำเพาะทับซ้อน ถ้าญี่ปุ่นมีสิทธิ์เหนือเกาะค็อกโคจะทำให้ญี่ปุ่นได้ผลประโยชน์จากการขยายอาณาเขตทางทะเลครั้งนี้อย่างมาก เหตุผลอีกประการหนึ่งอาจจะเป็นเพราะคณะรัฐมนตรีของ นายฮาชิโมโตะที่ต้องการนำประเด็นเรื่องข้อพิพาทเกาะมาใช้เป็นประเด็นทางการเมืองของตนบางประการ

จากความสำคัญดังกล่าวอาจจะเป็นเหตุผลที่ทำให้ทั้งสองฝ่ายต้องการมีสิทธิ์เหนือเกาะค็อกโค ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายได้นำหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ข้อมูลที่จะนำมาหักล้างกันได้ เผยแพร่ทั้งรูปแบบบทความ บทความทางอินเทอร์เน็ต บทความวิจัยของนักศึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ข้อความบรรณรักษ์และปลุกใจ โดยในส่วนต่อไปจะกล่าวถึงประเด็นความขัดแย้งนี้ในช่วงศตวรรษที่ 19 ถึงปัจจุบัน

ประเด็นความขัดแย้งระหว่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกับประเทศญี่ปุ่นกรณีสิทธิการครอบครอง เกาะด็อกโด(Dokdo)

ในปี ค.ศ. 2010 ตามรายงานจากหนังสือพิมพ์ เซ็นเคอิ (Senkei) ของประเทศญี่ปุ่นกล่าวว่า พบแผนที่แสดงเขตจังหวัดของคาบสมุทรเกาหลีในศตวรรษที่ 18 หรือในช่วงของราชวงศ์โชซอน (ค.ศ. 1392-1910) โดยปัจจุบันจัดแสดงอยู่ ณ พิพิธภัณฑ์ประจำเมืองโกเบ ประเทศญี่ปุ่น แผนที่นั้นแสดงถึงจังหวัด กังวอน (Gangwon) ตั้งอยู่บริเวณช่วงกลางของคาบสมุทร และติดกับชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งเกาะด็อกโดปรากฏอยู่ในแผนที่ระบุตำแหน่งที่ห่างออกไปจากชายฝั่งทะเลตะวันออกและเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดกังวอน เกาหลีใต้เชื่อว่าแผนที่เป็นที่ยืนยันถึงการมีอยู่ของเกาะด็อกโดในอาณาเขตและกรรมสิทธิ์ของชาวเกาหลี ตั้งแต่สมัยโชซอน อย่างไรก็ตามชาวญี่ปุ่นได้ตั้งข้อสังเกตว่า เกาะดังกล่าวไม่ใช่เกาะด็อกโดเพราะเกาะด็อกโดนั้นอยู่ห่างจากชายฝั่งไปทางตอนใต้ของคาบสมุทรเกาหลี ประมาณ 92 กิโลเมตร โดยพิจารณาแล้วไม่น่าใช่เกาะด็อกโดอย่างที่เกาหลีกล่าวอ้าง¹⁷ ย้อนกลับไปเมื่อปีค.ศ. 1952 เกิดการตอบโต้ระหว่างเกาหลีใต้และญี่ปุ่น โดยรัฐบาลเกาหลีใต้ได้ประกาศอย่างเป็นทางการว่า เกาะด็อกโดเป็นส่วนหนึ่งของเกาหลีใต้หลังจากประธานาธิบดีซึง มั่น รี ได้ประกาศ Peach Line หรือ ซึง มั่น รีไลน์¹⁸ ในวันที่ 18 มกราคม ปีค.ศ. 1952 เพื่อปกป้องทรัพยากรทางทะเลรวมถึงแบ่งเขตให้เกาะด็อกโดอยู่ในอาณาเขตของเกาหลีใต้ ญี่ปุ่นมีความพยายามถึงสองครั้งในการยื่นเรื่องเข้าสู่การตัดสินของศาลโลก ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1954 ครั้งที่สองในปีค.ศ. 1962 แต่ไม่สำเร็จเพราะเกาหลีใต้ไม่ยอมรับร่วมเจรจาด้วย ประเด็นที่ทางญี่ปุ่นได้เรียกร้องสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. เกาะด็อกโดเป็นดินแดนของญี่ปุ่นไม่ใช่เกาหลีใต้
2. เกาะด็อกโดเป็นเกาะ Terra Nullius ซึ่งหมายความว่าเกาะที่ไม่มีใครเคยเป็นเจ้าของมาก่อน โดยญี่ปุ่นได้มาในยุคที่ญี่ปุ่นที่ล่าอาณานิคม

¹⁷ The Korean Time, "18th century map proving Dokdo belongs to Korea found in Japan," <http://koreatimes.co.kr/www/news/issues/2010/08/139_71973.html>, 25 August 2010

¹⁸ ต่อมาในปีค.ศ. 1954 สหรัฐอเมริกาได้ประกาศว่าซึง มั่น รีไลน์เป็นเรื่องผิดกฎหมายระหว่างประเทศเพราะไม่ได้รับการยอมรับทั้งสองฝ่ายเป็นการเข้าใจและตกลงกันเองเฉพาะในประเทศเกาหลีใต้เท่านั้น จึงไม่มีผลบังคับใช้ แต่มีลูกเรือและชาวประมงชาวญี่ปุ่นจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนดซึง มั่น รีไลน์ โดยถูกยึดเรือและกระทำรุนแรงจากเจ้าหน้าที่ชาวเกาหลีเรือมาจนกระทั่งมีการทำสัญญาข้อตกลงความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีใต้และญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1965 ว่าด้วยเรื่องเขตการประมงอย่างเป็นทางการ

3. ในปี ค.ศ. 1905 กษัตริย์ซุนจงและชาวเกาหลีไม่ได้มีข้อโต้แย้งหรือประท้วงการผนวกเกาะด็อกโดให้เป็นส่วนหนึ่งของญี่ปุ่น

4. ในข้อตกลงการผนวกคาบสมุทรเกาหลีให้เป็นอาณานิคมของญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1910 ไม่ปรากฏชื่อของเกาะด็อกโดเพราะว่าเกาะด็อกโดได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของญี่ปุ่นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1905

5. ในสมัยรัฐบาลเมจิ (ค.ศ. 1868-1912) ของญี่ปุ่นไม่เคยมีบันทึกว่าเกาะด็อกโดเป็นส่วนหนึ่งของคาบสมุทรเกาหลี

ทางเกาหลีใต้ได้ดำเนินการวิจัยศึกษาเกาะด็อกโดอย่างจริงจังเพื่อให้ได้ข้อมูลและหลักฐานไปตอบโต้ข้อกล่าวหาที่ญี่ปุ่นเสนอมาทั้ง 5 ประเด็น กล่าวคือ

1. ด็อกโดเป็นของเกาหลีตั้งแต่ปีคริสต์ศักราชที่ 512 ปรากฏในบันทึกของญี่ปุ่นที่ชื่อว่า Records on Observations in Onshu ที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1667

2. ช่วงที่ญี่ปุ่นมีความคิดแบบลัทธิจักรวรรดินิยม ญี่ปุ่นรู้ว่าเกาะด็อกโดเป็นของคาบสมุทรเกาหลี โดยใช้กำลังทางทหารยึดเกาะไว้และสร้างหอสังเกตการณ์บนเกาะเพื่อประโยชน์ในสงครามโซเวียต-ญี่ปุ่น ค.ศ. 1905

3. รัฐบาลญี่ปุ่นยืนยันว่าชาวเกาหลีไม่ได้ต่อต้านหรือประท้วงการผนวกคาบสมุทรเกาหลีรวมถึงเกาะด็อกโด แต่ในบันทึกทางประวัติศาสตร์ของเกาหลีมีการบันทึกเกี่ยวกับการลุกขึ้นต่อต้านและกอบกู้เอกราชของกลุ่มผู้รักชาติอยู่หลายครั้ง

4. ฝ่ายญี่ปุ่นยืนยันว่าสมัยรัฐบาลเมจิไม่รับรู้ถึงการมีอยู่ของเกาะด็อกโดในอาณาเขตของคาบสมุทรเกาหลีนั้นขัดแย้งกับหลักฐานที่เกาหลีได้พบคือ ในสมัยรัฐบาลเมจิซึ่งเป็นผู้มีการจัดทำแผนที่ A Map of Japan, Korea and China ในช่วงศตวรรษที่ 18 ซึ่งปรากฏเกาะอูลลึงโดและเกาะด็อกโดว่าเป็นดินแดนของคาบสมุทรเกาหลี

5. กองบัญชาการสำหรับมหาอำนาจพันธมิตร (SCAP) ได้กำหนดอย่างชัดเจนว่าให้ญี่ปุ่นคืนกรรมสิทธิ์ต่างๆ ให้กับเจ้าของดินแดนเดิมที่ญี่ปุ่นเคยยึดครองด้วย “ความรุนแรงและอำนาจในแบบจักรวรรดินิยม” เพราะฉะนั้นไม่ได้หมายถึงเฉพาะตั้งแต่ปี ค.ศ. 1910 เท่านั้นแต่หมายรวมถึงตั้งแต่ที่ญี่ปุ่น

ชนะในสงครามจีน-ญี่ปุ่น ในปี ค.ศ. 1895 และยึดครองดินแดนคาบสมุทรเหลียวตุง ได้หัวัน และ มาเก๊า ซึ่งต่อมาดินแดนดังกล่าวญี่ปุ่นได้คืนให้กับจีนหลังจากสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ดินแดนเกาะด็อกโดที่ญี่ปุ่นเคยยึดครองไว้โดยใช้ “ความรุนแรงและอำนาจในแบบจักรวรรดินิยม” ในปี ค.ศ. 1905 ควรจะคืนให้กับเกาหลีได้อย่างสมบูรณ์และถูกต้อง¹⁹

สรุปผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกับประเทศญี่ปุ่นในอดีตญี่ปุ่นมีอำนาจเหนือกว่าทำให้คาบสมุทรเกาหลีในขณะนั้นอยู่ในสถานะจำยอมต่ออำนาจ และไม่สามารถช่วงชิงอำนาจและอิสรภาพคืนมาได้สำเร็จ จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่สองญี่ปุ่นต้องยอมจำนนต่อข้อสัญญาการแพ้สงครามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ชาวเกาหลีได้อิสรภาพคืนมาแต่ต้องแลกกับการถูกแบ่งแยกเป็นเกาหลีเหนือและใต้ สาธารณรัฐเกาหลีในปัจจุบันสานสัมพันธ์อันดีกับญี่ปุ่นเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในโลกยุคใหม่ เมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์ที่ดูเหมือนจะแน่นแฟ้นแต่ประเด็นปัญหาเกาะด็อกโดได้กลายเป็นปัญหาระหว่างสองประเทศนี้เสมอ โดยถูกยกมากล่าวอีกครั้งเพื่อหาข้อยุติที่เป็นทางการ จากการศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศกล่าวได้ว่า เกาะด็อกโดอาจเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของอิสรภาพที่ชาวเกาหลีได้คืนมาหลังจากถูกญี่ปุ่นยึดครองกว่า 35 ปี และต้องไม่มีดินแดนใดของชาวเกาหลีเลยที่จะตกเป็นของประเทศญี่ปุ่นอีก การค้นพบทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณทะเลรอบเกาะด็อกโด ทำให้คาดว่าจะเป็นไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคตถ้าได้รับการตัดสินใจว่ากรรมสิทธิ์ในเกาะด็อกโดเป็นของประเทศใด อีกทั้งเกาะด็อกโดยังกลายเป็นเครื่องมือทางการเมืองที่ต่างฝ่ายต่างจุดประเด็นดังกล่าวขึ้นมาเพื่อสร้างคะแนนนิยมให้กับตน ขว้างขวางที่เกี่ยวข้องกับเกาะด็อกโดที่ได้เผยแพร่ออกมาตามสื่อออนไลน์ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่ชวนติดตามไม่ใช่ในแง่ที่ว่าผู้ใดควรได้รับสิทธิ์เหนือเกาะด็อกโด แต่ติดตามเพื่อวิเคราะห์ว่าเกาะด็อกโดถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองอย่างไร มีการยื่นหลักฐานที่ใช้อ้างสิทธิ์ถูกต้องหรือมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ใดตรงกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในโอกาสต่อไป

¹⁹ Shin, Yong-Ha, *Korea's Territorial Rights to Tokdo :A Historical Study* (Republic of Korea: n.p., 1997), 182.

บรรณานุกรม

จันทร์ฉาย ภัคธิดา. **ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2533.

ดำรง ฐานดี. **สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี เรื่องการเมืองเกาหลี**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

ถนอม อานามวัฒน์. **ประวัติศาสตร์เหตุการณ์ปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2517.

ธนู แก้วโอภาส. **สงครามแห่งศตวรรษที่ 20**. กรุงเทพฯ: ลอจิก, มปป.

ศราวุธ อารีย์, ทราญแก้ว ทิพากร, สุภาภรณ์ ตั้งตรงไพโรจน์ และสุภชัย วรรณเลิศสกุล. **เอเชียรายปี**. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

Ha Micheal.(2008). **For Kim and His Wife**. (Online). From http://koreatimes.co.kr/www/news/nation/2008/08/113_29785.html. 15 August 2012

Gyeongbuk Provincial Office. (2001). **Facts on Dokdo**. (Online). From [http:// www.dokdo.go.kr](http://www.dokdo.go.kr). 15 August 2012

J.Barber Steven(2009). **Historical Facts about Korea's Dokdo Island**. (Online). From <http://www.dokdo-takeshima.com>. 15 August 2012

Jouhki Jukka. **Dokdo Island Dispute: Korean Reconstruction of History and National Identity in User Created Content Media**. United Kingdom : Inter-Disciplinary Press, 2009.

Korean Dokdo Research Center. (2012). **Dokdo is Korea Territory**. (Online). From <http://www.ilovedokdo.re.kr>. 1 August 2012

Kosuke Takahashi.(2005). **Japan-South Korea ties on the rocks.** (Online). From
<http://www.atimes.com/atimes/Japan/GC23Dh03.html>. 14 August 2012

Krik Donald.(2008). **Seoul has Desert Island Dreams.** (Online). From
<http://www.atimes.com/atimes/Japan/JG26Dh01.html>. 15 August 2012

Kim, Byungryull. **The History of Imperial Japan's Seizure of Dokdo.** Seoul: The Northeast Asian
History Foundation, 2008.

Ministry of Foreign Affairs of Japan.(2008). **10 Issues of Takeshima.** (Online). From
<http://www.mofa.go.jp/>.14 August 2012

Shin, Yong ha. **Korea's Territorial Rights to Tokdo: A Historical study.** Republic of Korea:
Dongyang Magic Co., 1997.

The Korean Time.(2010). **18th century map proving Dokdo belongs to Korea found in Japan.**
(Online). From http://koreatimes.co.kr/www/news/issues/2010/08/139_71973.html. 15
August 2012